

barba blanca, / del arbre del saber mística branca, / que *floria* en la dolsa soletat», *Atl.* (34, 42, 48, 30).

En el sentit bàsic, mot usual a tot el domini lingüístic, fins a les altes valls pirinenques del NO.: a Cardós i Vall Ferrera també amb conjugació incoativa (*floriš, flo-*, Tor i Farrera; *floréjš*, Tavascan); arriba fins a l'alta Ribagorça (els arbres): «ara encomencen a *florir*», Benasc, 1965; a l'Isàvena es manté l'arcaica conjugació no-incoativa en aquest verb: «esta plánta ya *flúre*», «a *florit*», a Lasquarri (1957).

En l'acc. 'cobrir de floridura' [fi S. xv, *Procés de les Olives, i Brama dels Llauradors*] «ALGUNES SUZIEDATS --- lo que cau debax la taula --- la floridura del pa: mucor; pa *florit* --- *florir-se lo pa*: mucuo, mucusco; cosa rànica ---», OPou (*ThPu.*, 231); «Déu lo guart, lo senyor Batlle --- Déu te guart, veyra, veyorca, veyra veyorca y *florida*», romanç recollit a Girona, MilàF, *Romllo.*, 31.28B ('consumit?', 'canut?'). Figuradament 'consumir-se, migrar-se', generalment reflex.: «fora del trasbals de la botiga, 's *floria*, plorant sempre, que feya pena de veure»; «qui demana? —em preguntà una veu, que devia ser de la criada. —Lo senyor Doctor, que fassi lo favor de llevar-se y venir ab mi, que só 'l sereno; cuyti, avisi'l desseguida, que convé molt. —Esperi's —respongué la veu—, que anirà a avisar-lo. Y jo espera y aguarda, que m' *floria*, sinó que, entre mi 'm deya: tinguem paciència», EmVilanova (*Mondlegs*, 41; *Del meu tros*, 162); i traslladat a un ús tr.: «Un sol neguit lo *floria*: lo de tornar a casa d'horà», Pons i Mass. (*Trescant p. l. S.*, 15).

No és acc. exclusiva del català: oc. mod. *flouri* «mois», roms. *flori* 'floridura' (Spitzer, *ASNSL* CXXXIX, 90); i, com demostro en el *DECH*, el gall.-port. *bolor* 'floridura' sembla venir d'un cèltic o indoeur. BLOR = ll. FLOS, -ORIS. *Florit* va usar-se també en el sentit de 'blanc', aplicat especialment al pèl (*Barba-florida, AlcM*), igual ja en francès arcaic *flori* (Lommatzsch, *ASNSL* CXXXV, 170-171). *Floridura* (1472, JoEsteve, *Li. Eleg.*, h-1; «la floridura del pa: mucus et putredo in pane; la ~ de la paret: situs», i-5e, f); usual almenys a tot el Princ. i les Illes, incloent-hi Eivissa («moho», PzCabrero).

Florida [diccionari de Labèrnia, a. 1839]; «y a tu qu'entre les ales del cor m'has acullida, / d'Espanya que tant amo vull-te donar la clau, / d'eix hort del cel qu'en terra guarda una *florida* / d'amor, si traure'l d'urpes tiràniques te plau» (*Atl.*, 60); «Àpa, home, no siguis mussol, que encara que un se'n dugui la *florida*, sempre hi queda 'l redall, que bé és prou gustós», MVayreda (*Puny.* VII, p. 110). *Floridera. Floridissa. Floridor. Floriment, menta. Desflorir. Reflorir (Turmeda, NCl. x, 107.15, citat supra); reflorida, refloriment.*

+*Aflorar* (manca encara *DFa.* i *DOrt.*), però l'he sentit des de c. 1920 almenys aplicat a les aigües que sorgeixen en el fons d'un pou, d'una mina, d'una deu; també fr. *affleurer* [1379] intr. (A. Barth, *Festschrift Tappolet*, 1935, 16-23), i en cast. *aflorar* [1875] almenys a l'Argentina: «las aguas de la cordillera de los Andes, que *afloran* en el valle de Fiambalà», «bien

surtidas de agua las aldeas por abundantes deshielos cordilleranos infiltrados, que *afloraban* aquí y allá» (Quitoga, *Raza Sufrida, BRAE* XVII, 308); no es pot considerar veritable francesisme puix que és derivat de la locució *a flor de terra. Aflorament. Contraflor. Deflorar, defloració. Desflorar* [Lab. 1839], *desfloració* [id.]; *desflorador, -ora, desflorament. Enflorar. Esflorar* [Verdaguer, *Canigó*; manca encara Lab. i Vogel; abans només *çabates esflorades*, 1378, *AlcM*]; *esflorat (cap-esflorat, AMAlcover); esflorada, esfloradís, -dissa. Esflorador. Esflorament.*

Esflorescència [1840, Lab. Supl.]. *Inflorescència. Esfloració. Transflorar, transflora, transflorajar. Cf. trasflòria* en Cerverí de Girona. *Transflorina.*

Fioritura, prés de de l'italià id., derivat de *fiorire* = *florir*.

Flòscul [Lab. 1888], pres del ll. *floscūlus*, diminutiu de *flos, floris*.

CPT.: *Floravia* [Verdaguer], sentit *florabias* com a nom d'una planta punxent, usada contra els grans, en el Ripollès (Sta. M. de Besora, 1953); no és veritable cpt. de *flor* sinó alteració per etimologia popular dels antics *foravia* («herba espínosa: tribulus», 1507, Busan, c-viii-1.35) o *voravia*, dita així perquè neix al llarg dels camins o vies.

Flor-i-col (BDLC XII, 315), Gandia, en lloc del comú *col-i-flor*.

Floridelisat, fr. *fleurdelisé*, derivat de *fleur de lis* 'flor de lli'. *Floricultor; floricultura. Floridablanca. Florifer. Floriforme. Floriger. Florilegi* [1868, *SLit-Costa*], pres del ll. *florilegium*, calc del gr. *ἀνθο-λογία* pròpiament 'collida de flors'. *Floromania. Uniiflor.*

¹ A Benigànim anoto «Penya de περσάφιρ» (1962). És clar que no estem ben segurs que aquest nom contingui FLOREM (i no per exemple FUROR o FORARE). —² És clar que en un cas així no es pot pensar ni en castellanisme ni a penes en llatínisme. Però potser fou una forma pre-catalana comparable a *Padule, Fine, Babore, Ausate*, bc. *amore* etc. (veg. E. T. C. I, 122-3), aplicat a les FLORES dels prats pirinencs i per tant conservat intacte en plural; com que per als muntanyencs no hi ha gaire ocasió de parlar d'una flor solta, partint de FLORES potser és com formaren un singular analògic *una flora*. —

³ Que en *Mém. Soc. Néophil. de Helsinki* VII, 1924, 255 (aprovat per Tallgren, *Nph. Mgn.* XXIV, 188n.), es decantava per FLORES.

LLISTA CORRELATIVA DE DERIVATS I COMPOSTOS:
pasta-flora, flora, flòrula, floració, florada, floradissa, florat, floraina, floraire, floral, florallesc, floràlia, floranda, florassa, floreatge, floratxó, florejar, floreig, flo-reixent, florent, flòrid, Florejacs, florejador, florejadura, florejament, floreni, florer, florerà, florescència, florescent, floret, floret 'mena d'espasa', floretejar, flor-ista, florassa, floretejar, floretina, flori 'moneda', flori 'anus', floriol, florisser, florista, floró, florir, florit, floridura, florida, floridera, floridissa, floridor, flori-ment, florigement, desflorir, reflorir, reflorida, reflori-ment, aflorar, aflorament, contraflor, deflorar, deflo-